

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHold

Trosopplæring på prøve / Rom for ressurser / Prostiet som lærende og bærende fellesskap / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

19. søndag etter pinse - Sjur Isaksen

20. søndag etter pinse - Tore Skjæveland

21. søndag etter pinse - Geir Sørebo

Høsttakkefest - Dag Øivind Østereng

” Det er et paradoksalt utslag av statskirkesystemet at staten setter i gang en reform i kirken med klare paralleller til andre reformer i offentlig sektor – med den hensikt å selvstendiggjøre kirken på et viktig område.

Trosopplæring på prøve

Tidligere denne måneden la en gruppe forskere fram sluttrapporten fra en omfattende evaluering av forsøksfasen i trosopplæringsreformen. Undertegnede deltok selv i evalueringsarbeidet, noe som preger perspektivet i de følgende refleksjoner. Rapporten er utgitt som bok på Fagbokforlaget under tittelen *Kunnskap, opp-*

levelse og tilhørighet. Forskergruppen har tidligere publisert en rekke delrapporter, der fleste finnes på nettstedet www.etor.no.

Det er absolutt grunn til å stoppe opp og reflektere når forsøksfasen i trosopplæringsreformen nå går mot slutten. Det var en kirkehistorisk begivenhet da Stortinget i mai 2003

sluttet seg til regjeringens forslag om å bruke betydelige offentlige bevilgninger for å styrke og utvikle en selvstendig trosopplæring i Den norske kirke. Det er et paradoksalt utslag av statskirkesystemet at staten setter i gang en reform i kirken med klare paralleller til andre reformer i offentlig sektor med den hensikt å selvstendiggjøre kirken på et viktig område. Bakgrunnen for reformen var jo nettopp at kirken ikke lenger kan regne det som foregår i den offentlige skolen som del av sin trosopplæring.

Nå skal ikke politikernes rolle overvurderes: Bak vedtaket lå en lang kirkelig prosess og sterke kirkelige krav om at noe radikalt måtte gjøres på dette feltet, dersom Den norske kirke skal kunne bevare sin karakter av folkekirke. Det er likevel klart at friske offentlige midler har muliggjort en satsing av et helt annet format enn det som hadde vært mulig innenfor rammen av ordinære budsjetter. Men politikerne bidro også til innholdsmessige elementer i organiseringen: Blant annet ble reformens lokale forankring forsterket gjennom stortingsbehandlingen.

Trosopplæringsreformen innebærer en omfattende reform av Den norske kirkes trosopplæringsreform gjennom en periode på 10 år. De første fem årene skulle være en forsøks- og utviklingsfase, de neste fem årene skal være en implementeringsfase der reformen skal innføres i alle menigheter. Evalueringsrapporten oppsummerer erfaringer og resultater fra forsøksfasen som avsluttes ved utgangen av 2008. I løpet av den femårige forsøksperioden er det i alt bevilget 375,3 mill kr til reformen, og i alt 350 av menighetene har vært involvert i et lokalt forsøksprosjekt. I tillegg har man finansiert en rekke regionale og nasjonale prosjekter og bygd opp en støttestruktur i form av mentorordning og kompetansenettverk.

Evalueringsrapporten gir en vurdering av forsøksfasen som i stor grad er positiv. Den ser ut til å ha vitalisert Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid på en måte som savner sidestykke, og forsøkene har lagt et godt grunnlag for å bygge ut en helhetlig og varig form for trosopplæring for alle døpte mellom 0 og 18 år.

Kritikken gjelder i særlig grad forholdet mellom forsøk og implementering: Det kan synes som man har vært så opptatt av å implementere reformen at man ikke har tatt forsøksdimensjonen tilstrekkelig på alvor, bl.a. når det gjelder å legge til rette for å analysere de erfaringer som er gjort i de mange lokale forsøkene.

En av premissene for forsøksfasen var at den skulle være en "bottom up"-prosess, der man tok utgangspunkt i lokalmenighetenes ideer, initiativer og erfaringer. Dette gjør at det er vanskelig å gi generelle oppsummeringer av erfaringene: Hvert prosjekt har hatt sitt eget preg. Samtidig er det klart at en ser mange felles trekk og tendenser. Ikke minst er mange av de grunnleggende *utfordringene* de samme.

Da jeg gikk inn i arbeidet med evalueringen av reformen, så jeg for meg at det ville være rekrutteringsspørsmålet som ville være den viktigste utfordringen. Erfaringene viser at dette er en viktig utfordring, men at den ikke er den eneste. Også når det gjelder spørsmålet om hva trosopplæring skal være, og hva den skal inneholde, er det fortsatt mye arbeid som gjenstår.

Et trekk som er særlig tydelig, er at en ensidig forståelse av kirkelig trosopplæring som kunnskapsformidling er passé. Selv om kunnskap fortsatt er viktig, framstår også religiøs praksis, opplevelse og sosialisering som viktige dimensjoner. Det handler her om en forskyvning som ikke er satt i gang av reformen, men som den utvilsomt har forsterket og videreført. En tendens i mange av forsøkene er at man har tatt kirkerommet i bruk på en ny måte, og at gudstjenester inngår som et element i svært mange av tiltakene.

Samtidig som formene for den kirkelige trosopplæring har endret seg, har det ikke skjedd en tilsvarende utvikling på *innholdssiden*. Det synes å være en utbredt forestilling at innholdet i det man formidler er konstant, mens det er formidlingsformene som må fornyes. En slik tankegang har naturligvis et gyldig poeng: Kirkens budskap er i grunnleggende forstand det samme til alle tider. Samtidig må dette bud-

skap fortolkes på nytt for nye generasjoner og nye målgrupper. Dersom man ikke tar fortolkningsoppgaven på alvor, kan innholdet i det man formidler bli høyst tilfeldig. At det er barn og unge det dreier seg om, gjør denne oppgaven verken mindre påtrengende eller mindre utfordrende.

Nødvendigheten av å arbeide med innholdet i trosopplæringen har så langt ikke vært særlig vektlagt fra sentralt hold og ser heller ikke ut til å ha vært noe sentralt anliggende i de lokale prosjektene. Et resultat av de senere års renes-

sanse for *fortellingen* som pedagogisk form, er at man i mange tilfelle nøyer seg med å formidle bibelfortellinger, uten særlige forsøk på å fortolke eller anvende dem. I den grad man gir seg inn på fortolkninger, kan det synes som om skapelsesteologiske perspektiver dominerer: At vi er skapt og elsket av Gud. Langt mer tilbakeholdende synes man ofte å være i forhold til det som har med *frelsen* å gjøre.

En slik tilbakeholdenhet har naturligvis sine åpenbare bakgrunn: I norsk sammenheng har frelsesteologien gjerne vært brukt til å sette for-

holdsvis bastante skiller mellom frelste og ufrelste. I en trosopplæring som skal favne bredden av de dømte er det visse teologiske tankeformer som er vanskelige å videreføre. Det betyr imidlertid ikke at en kan legge til side viktige sider av den teologiske fortolknings- og formidlingsoppgave, heller ikke i forhold til frelsesteologien. En av de oppgavene man nå står overfor er utarbeidelsen av en ny trosopplæringsplan. I arbeidet med denne planen er det viktig at innholdsspørsmålene blir tatt tilstrekkelig på alvor.

Erfaringene fra forsøksfasen reiser en rekke problemstillinger som vi ikke har kunnet berøre her. Luthersk Kirketidende vil derfor komme tilbake til saken i et senere nummer i høst.

Samtidig som formene for den kirkelige trosopplæring har endret seg, har det ikke skjedd en tilsvarende utvikling på innholdssiden.

HARALD HEGSTAD
harald.hegstad@mf.no

Rom for ressurser

”Religionsmøte og menigheten” bygges om

AV HANS ERIK RAUSTØL

I løpet av de siste årene har stadig flere menigheter bidratt til at ulike former for religionsdialog har startet. Arbeidsformen er slett ikke ny; den har røtter helt tilbake til Det nye testamente, men ble her i landet særlig prøvet ut fra begynnelsen av 1990-tallet i rammen av den virksomheten som ble drevet på Grünerløkka i Oslo. Senere har mange menigheter fulgt etter. Nå spirer og gror det i stadig flere lokalmiljø - også langt fra Oslogryta. Mennesker med tilhørighet til en annen tro finnes det de fleste steder, og Kirkens ansvar må være å skape trygghet for at alle kan bli akseptert med den tro de har.

I 2006 startet Mellomkirkelig råd ”Religionsmøte og menigheten”(ROM) - et prosjekt som særlig var rettet inn mot lokalt menighetsnivå. Siden prosjektet hadde en tidsramme på bare to år, har det vært desto viktigere å finne en alternativ ramme å føre prosjektets arbeid videre i. ROM-prosjektet blir avsluttet i sin nåværende form 1. september 2008. Fra samme dato startes ”Ressursmenigheter for lokale religionsmøter”.

Fra 2006 har menighetene gjennom dette prosjektet hatt mulighet til å hente veiledning, inspirasjon og støtte til sitt lokale arbeid med religionsmøtene. Etter hvert har aktiviteten økt, og det er i dag mange menigheter som bruker både ”Veiledning i religionsmøte” og ”Troende møter troende” ganske aktivt. Begge hefter kan bestilles fra Kirkerådet og gir en god inn-

føring i hva mange trenger en gjennomtenkning av på egen banehalvdel før dialogen startes. I tillegg har Kirkerådets nettportal en temaside om denne type arbeid. Den finnes under www.kirken.no/religionsmote. På disse sidene er det mye stoff til ettertanke og refleksjon. Allikevel er nettstedet særlig preget av de mange konkrete tips og råd man trenger for å starte religionsmøtearbeid. Se særlig under stikkordet ”Religionsmøte i praksis” - som egentlig er en nettbasert idébank for denne typen arbeid.

De ulike løsningene med hensyn til hvordan man skal gå frem, må alltid styres av situasjonen på det enkelte sted. ROM-prosjektet har derfor bare vært leverandør av en bestemt type tenkning og har aldri hatt som mål å foreskrive lokale løsninger. Dette vektlegges ennå sterkere i den organisasjonsmodell som velges for fremtiden.

I to år har prosjektet hatt en person i hel stilling med kontor i Mellomkirkelig råd og med mulighet til å oppsøke de miljø som måtte ønske å få ulike typer bidrag til igangsetting av dialoger. Nå skal prosjektet gjøres om til et nettverk av menigheter. Det betyr allikevel ikke at spisskompetansen blir borte. Fjell menighet i Drammen og Holmlia menighet i Oslo er blant de menigheter som har sagt ja til å delta i dette nettverket. Sammen med tre andre menigheter representerer de ulike bispedømmer/landdeler og er sterke på hver sin del av religions-

møtearbeid. Noen er gode på å lage regionale religions- og livssynsforum i samarbeid med andre religiøse representanter, noen har erfaring med arbeid rettet inn mot kvinner, noen har gjort ulike forsøk på å få i gang tros og livssynsdialoger på bakkenivå - mens andre er gode på ulike typer samhandling og aktivitet.

Ordningen skal høsten 2008 organiseres fra Holmlia menighet i Oslo. Nåværende prosjektleder i ROM - Hans Erik Raustøl - tar opp igjen

sitt arbeid som sokneprest der, men vil i en deltidsstilling koordinere virksomheten i "Ressursmenighetene" i nært samspill med sekretariatet i Mellomkirkelig råd. Har du et spørsmål, trenger du et råd i form av et tips eller et innlegg ved en temakveld i menigheten, ta kontakt med Hans Erik Raustøl - hans.erik.raustol@oslo.kirken.no
Tlf: 92 61 38 82

Nyhet fra Luther Forlag

Peter Halldorf

DUFTEN AV DE HELLIGE

“Møtet med den kristne tradisjon avdekker en viktig årsak til hvorfor kristendommen ubønnhørlig taper terreng i vår kultur. Vi tilhører en kirke som ikke fosterer helgener.”

(Fra forordet)

Kr 198,-

Prostiet som lærende og bærende fellesskap

AV OLAV RUNE ERTZEID, PROST I NORD-HELGELAND
OG ANNA RAMSKOV LAURSEN, PROSTIPREST I NORD-HELGELAND

Reformen av prestedtjenesten har vært mye debattert, oftest med vektlegging av sider som ikke fungerer lokalt. Vi vil derfor komme med noen positive innspill og erfaringer fra Nord-Helgeland prosti. Her forsøker vi å se mulighetene i reformen og utnytte den for det den er verd, når det gjelder å gjøre prostiet til et lærende og bærende fellesskap. Vi gjør det blant annet ved å vektlegge felles studievirksomhet og å ha fokus på kontekstualitet i prostiet.

Prostens mulighet til å profilere prostiet

Den endrede tjenesteordningen for menighetsprester og den nye tjenesteordningen for proster har gitt prestedtjenesten større muligheter til å profilere prostiet. Prosten er tillagt oppgaver som gjør ledelsen av prestedtjenesten nærere og har dermed mulighet for mer målrettet ledelse.

Nå ivaretar prosten arbeidsgivers styringsrett overfor prestene. Dette ansvaret skal naturligvis utøves i overensstemmelse med de inngåtte avtaler som sikrer tilsatte medbestemmelse. Styringsretten åpner for at prosten i samråd med biskop, bispedømmerråd og fagforeningene (PF og teOLOgene) kan lede og forme prostiet. I Nord-Helgeland prosti har prosten ønsket en tydelig satsing på personalpolitiske virkemidler med særlig vekt på etterutdanning

og felles faglig utvikling. Ansvaret for studiearbeid og tilrettelegging av dette er en del av prestens ansvarsområde.

Vår fremgangsmåte

Ved tilsetting av prostiprest satte prosten inn følgende i stillingsutlysningen: *”Prostipresten vil sammen med prosten ha et særlig ansvar for planlegging av den faglige utvikling for prostiets prester og utadrettet kursvirksomhet. Det er ønskelig at prostipresten kan gå inn i et arbeid for å kontekstualisere prestedtjenesten i forhold til de særlige geografiske utfordringer prostiet har.”*

Det er da gjennom prostipresten satsingen på faglig utvikling gjøres.

Rent praktisk har vi gått fram slik at prosten etter drøftingsmøter med fagforeningene har tatt ansvaret for studiearbeid på prestemøtene. Dette er en logisk konsekvens både av ny tjenesteordning for prostene og av de faktiske forholdene i en arbeidssituasjon. (Dette understrekes også av at Kirkedepartementet har tatt ansvaret for prestenes etterutdanning sentralt.) Derrest er det prosten som innkaller til prestemøtene i prostiet. Det *innkalles*, det vil si at det er møteplikt for alle prestene, blant annet med den begrunnelsen at studiearbeid er en del av ordinasjonsløftet. Dessuten brukes prestemøtene til å gi nødvendig informasjon fra prosten, samt at det er satt av tid til fag-

foreningsmøter. Fagforeningene har gjennom sine studieansvarlige mulighet for å komme med innspill til studietemaer til prostipresten. I samråd med prosten settes det hvert halvår opp en plan, og datoer drøftes med fagforeningene.

Prostiets to etterutdanningsakser - prestemøtene og Petter Dass-seminaret

Som tidligere nevnt har prosten delegert ansvaret for studiearbeid og etterutdanning til prostipresten. Vi har satset langs to linjer i vårt studiearbeid.

Prestemøtene

For det første vektlegger vi prestemøtene. På disse møtene søker vi å finne en god balanse mellom å invitere eksterne foredragsholdere og etterspørre de lokale prestenes egen kompetanse. Noen eksempler på tema der vi har invitert eksterne foredragsholdere er: medie- og kommunikasjonskurs ved journalist, juleprekentekestverksted ved forfatter Hanne Ørstavik (se Norsk Forfattersentrum for leie av forfattere), samarbeid kirke - skole og KRL ved høyskolelektor i kristendom på lærerhøgskolen på Nesna, kurs om spiritualitet i retreatramme ved åndelig veileder/prest fra Viken Senter. Ved å kombinere de overraskende foredragsholderne med mer teologiskfaglige ønsker vi å dekke et større spekter av prestetjenesten.

Vi finansierer dette gjennom å bruke prostens disponible midler, REU-midler og andre omsøkte midler.

Når en prest har hatt studiepermisjon eller har tatt videreutdanning, er det en selvfølge at studiearbeidet formidles til kollegaer. Sist ut var en PKU-deltaker som hadde temaet: Hva har PKU lært meg som teolog, prest og menneske? Noen ganger spør vi kollegaer om å ha innledninger til samtale, eller vi har prekenverksteder der oppgaver fordeles.

I Sør-Hålogaland bispedømme har alle prestene tilbud om en årlig studieuke der andre prester i prostiet dekker uoppsettelige tjenester. I Nord-Helgeland prosti tilbys alle prestene i tillegg en bokpakke på 7 - 800 kroner. Bøkene velges av den enkelte prest, men må ha relevans for tjenesten. Etter en studieuke kan presten også spørres om å ha innledning om sitt tema på et prestemøte. På denne måten

bidrar alle prestene til å øke prostiets samlede faglige kapital.

Petter Dass-seminaret

Den andre aksen er at prostiet som sådan ønsker å profilere seg gjennom å utnytte mulighetene som er knyttet til at Petter Dass-museet på Alstahaug ligger i prostiet. Vi har derfor tatt initiativet til et teologisk seminar som vi håper skal bli årlig: "Petter Dass-seminaret Teologi i kontekst" med målgruppen kirkelig ansatte og andre teologisk interesserte i Midt- og Nord-Norge. Temaene som tas opp, skal ha fokus på at all teologi utøves i en kontekst, for vår del: den midt- og nordnorske konteksten. Seminaret skal vektlegge både den teologiske, spirituelle og erfaringsbaserte siden ved temaene som tas opp. I tillegg skal det legges inn liturgiske samlinger i kirken. Bidragsyttere og foredragsholdere skal fortrinnsvis ha en tilknytning til Midt- og Nord-Norge, og lokale ressurser skal alltid prioriteres der de finnes. Begge kjønn skal være representert. Slik ønsker vi å skape en prostiidentitet.

Denne satsingen på studiearbeid og etterutdanning, sammen med en tydelig satsing på andre personalrettede tiltak, håper vi skal bidra til å skape tilhørighet og identitet som prest i den konteksten vi befinner oss i. Vi ser at det fremmer fellesskapet mellom kollegaer som i representerer hele kirkevirkeligheten i Norge i teologisk syn. Og vi har fått tilbakemelding på at det har gitt søkere til ledige stillinger i et typisk kyst-utkantstrøk.

FRA BOKFRONTEN

Frans av Assisi og hans verden

Mark Galli (Luther Forlag, i serien "Luther historie")

When the Holy See was beginning to negotiate diplomatic relations with Turkey, the request came from Turkey "Send us sons of St. Francis". Nearly eight centuries after the event, the repercussions of St. Francis' courteous engagement with the Sultan at Damietta are still having an effect as this incident surely illustrates. The "little poor man" of Assisi still has the ability to cut across religious and cultural divides, and his message of peace and reconciliation needs to be heeded in these days at least as urgently as at any other time in our history.

I have been familiar with St Francis since my early childhood and now, as a long time member of the female branch of the Franciscan family - the Order of St Clare - I have lived and breathed the life, spirit and teaching of this most engaging of saints for many years. Although I am so familiar with the material, I still enjoyed reading Galli's book and hope very much that it will captivate and inspire many people who have not yet met St. Francis.

The book presents a very straightforward and readable narrative account of the life of St. Francis, but its layout is such that the story is cleverly told in the context of the social, cultural and political history of the times. This

is achieved by sidebars on nearly every page which contain quotations apposite to the text from a wide range of sources: from the writings of the Saint himself and his contemporary biographers, to various historians, modern scholars and literary figures. For the reader whose appetite is piqued, these quotations are an invitation to enter further and more deeply into knowledge of, and engagement with, this most Christ-like of saints.

Visually, too, this book is a joy. It is richly illustrated with, mostly, mediaeval art, including details from some of the frescoes in Assisi and illuminations from various contemporary manuscripts etc. All of these help to give further texture and vibrancy to this story of a saint who is so endearingly human and vulnerable but who truly preached the Gospel with his life.

It is in the area of the illustrations that my only disappointment came. The picture on page 104 is often presented as being St. Clare, but actually is not. It is a detail of a larger fresco in the Basilica of Saint Francis in Assisi by Simone Martini (c.1282-1344). One theory has been that it might be the lady Jacoba Settesoli, the beloved friend of Francis ("Brother" Jacoba). This theory is based on the fact that

there are seven suns (*sette soli*) in her halo. It is also believed to represent Blessed Margaret of Hungary because the other figure in the complete picture, which dates from 1318, is St. Elizabeth of Hungary, the aunt of Blessed Margaret. Simone Martini did in fact paint another fresco again depicting St Elizabeth of Hungary together with St. Clare. The clearest evidence identifying Clare in the second picture (t.h.) is the fact that she is dressed in the religious habit which she donned when she joined St Francis in her eighteenth year, after which she would never again have worn secular dress.

I, therefore, welcome this book by Mark Galli which, whilst being rooted in sound scholarship, makes St. Francis and his message so easily and attractively accessible to the reader

Sr. M. Francis O.S.C

Søster Francis tilhører klarissenes orden, den kvinnelige grenen av fransiskanerordenen. Hun er opprinnelig irsk, men er i dag bosatt sammen med fem andre søstre i Høysteinane Kloster i Larvik (Se www.klarissene.eu/norsk.php). Vi har valgt å trykke anmeldelsen på sr. Francis' letteste engelsk. I tillegg til det sr. Francis skriver, vil vi bare legge til at boken er oversatt til et levende og godt norsk av Vidar Kristensen.

Nyhet

Erna og Toralf Dehli (red.)

HÅNDEN PÅ HJERTET

Ti kvinner og én mann om ærlighet, mot og lengsel, om sår som må blø før de kan gro

Tekster av Liselotte J Andersson, Ylva Eggehorn, Margareta Melin m.fl.

Forfatterne av disse 41 tekstene oppfordrer varsomt og klokt til å åpne hjerte og sanser for skjønnhet og smerte i møte med seg selv og sine medmennesker. For gjennom å våge sin sårbarhet å gjøre livsvandringen mindre ensom.

Kr 198,-

SØNDAGSTEKSTEN

Sjur Isaksen, Tore Skjæveland, Geir Sørebo og Dag Øivind Østereng

19. søndag etter pinse

21. september 2008:

2 Mos 20,1-8.12-17;

Fil 1,20-26; Mark 10,17-27

Autovern og veibelysning

I sommer har jeg ikke krysset en eneste landegrense. Det behøver man jo ikke når man bor i et så spennende og vakkert land som Norge.

Jeg har til gjengjeld kjørt på mange små og store veier i de fleste av landets fylker. Noen steder er det fryktelig bratte og skumle fjellsider tett inntil veien. På slike steder var det før i tida stabbesteiner. Nå er de erstattet av autovern. Autovernet gir beskyttelse mot avgrunnen. Autovernet gir meg også tilstrekkelig med trygghet til å kunne ta sjansen på å kjøre på slike steder overhodet. Noen har lært meg at det er galt å stjele og å drepe. Den lærdommen har vært med å beskytte meg mot kaos og avgrunn. Den lærdommen har gitt meg frihet til å tørre å gå ute blant folk med tillitt og håp. Jeg stoler rett og slett på at de jeg møter har lært at de ikke skal rane eller drepe meg. Det går som regel bra. Nå skal det sies at enkelte mer eller mindre velmenende autoriteter har plussset på Guds bud med egne regler og tilleggsforskrifter. Da kan det hende at autovernet ble så høyt at det stengte for all utsikt og ble knugende. Loven kan knekke livsutfoldelsen i stedet for å gi den trygghet og opp-

muntring.

Når høstmørket nå er i ferd med å innfinne seg, blir jeg også takknemlig for veibelysningen, der den finnes. Lyset kan ikke fortelle meg hva som er rundt neste sving, men den gjør veien tydeligere så langt jeg kan se, slik at snublesteiner og grøftekanter ikke skal komme altfor overraskende på meg. *"Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti"* (Salme 119, 105)

Speil

I katekismetradisjonen er dekalogen en kort sammenfatning av Guds gode vilje for menneskelivet. Men budene har også hatt en annen funksjon, nemlig som skriftespeil. Her det lovens 2. bruk som vektlegges, loven leder oss til Kristus. I ordningen for skriftemålgudstjeneste brukes de 10 bud med sikte på selvransakende ettertanke, oppgjør og omvendelse. Er det mulig å tenke seg denne anvendelsen av teksten på høymessen 21.september? Det er mulig. Men det er samtidig en krevende sjanger nettopp fordi skriftemålgudstjenesten ønsker å ha et konkret sikte. Det er neppe rom for å utdype alle de 10 budene innenfor en høymessepreken. Hele speilet blir litt for stort. Men det kan være mulig å holde opp en del av det. Så vil noen kunne se seg selv sant og derved bli ledet til omvendelse og nåde i Kristus.

Lov og evangelium, lov = evangelium

Disse linjer skrives på OLs åpningsdag. Når de leses av dere, er alle øvelsene avsluttet for lengst. Det var i sannhet mange og til dels rare øvelser det ble konkurrert i. En av de historiske sett mest populære og krevende *lutherske* øvelsene (riktignok ikke opptatt i OL-programmet), er *skjelningen mellom lov og evangelium*. Når vi nå for en gangs skyld skal preke over de 10 bud, er det en nærliggende tanke at vi endelig skal få legge ut loven. Punktum. Men kanskje ikke det er fullt så enkelt? Ordet evangelium har som en grunnbetydning *godt budskap*. Loven, slik vi møter den i dekalogen, er primært også et godt budskap som sikter mot å virkeliggjøre Guds gode vilje i verden. Med andre ord: Lov = evangelium. En annen sak er at loven har et potensial i å vise oss vår dype avhengighet av Guds nåde og tilgivelse. Evangelieteksten fra Markus 10 peker i den retning. Men i år synes jeg lovens positive sikte skal få rikelig med plass på denne søndagen.

Tekst og budskap

Meddelelsen av de ti bud på Sinai har fått fundamental betydning, ikke bare for det jødiske gudstjenesteliv, men også for kristenheten. Budene er memorerte formler, men de er samtidig noe mer. De betegner en grunnleggende norm for hvordan menneskene best skal leve med sin Gud og med hverandre. Selve dekalogen gjenfinnes i 5.Mos 5, 6-21, der Moses igjen kunngjør for folket de bud og forskrifter som Herren har gitt dem. At ordlyden i 5.Mos skiller seg fra vår tekst på flere punkter kan tyde på at dekalogen aldri var ment å bli overlevert i en ordrett og uforanderlig form. Det er også grunn til å tro at den opprinnelige form var kortere og mer tilhugget, men at senere behov i samfunnet førte til utvidelser og presiseringer. Sann sett kan vi tenke oss at katekismens kortform faktisk er nærmere "originalen" enn den teksten vi har for oss i 2.Mos 20.

8 av 10 bud er negative i formen. Det kunne lede oss til å tro at dekalogen har et primært livsbegrensende siktemål. Men egentlig er det omvendt. Ved å trekke noen yttergrenser for gudsdyrkelsen og livsførselen, vil budene skape og åpne opp for et tryggere livsrom, der det er mulig å avvise oppførsel som truer friheten

og fellesskapet. I tillegg kan det hevdes at alle de negative formuleringene har en implisitt positiv side: Å ikke misbruke Guds navn, inviterer til å lovprise Gud. Å ikke tale usant om sin neste, inviterer til å tale vel om sin neste.

Det er viktig at budene ikke skal forstås som de eneste og endegyldige etiske prinsipper vi har å holde oss til. Både Israel og den kristne kirke har en forpliktelse til stadig å applisere budene og formulere nye etiske prinsipper på områder som ikke fullt ut dekkes av de 10 bud. Likevel ligger det en universell visdom og et sterkt imperativ i vår tekst. Her er det stoff til haugevis med prekener og bibeltimer. Lokale og aktuelle forhold kan gjøre det forsvarlig å velge ut enkeltbud til hovedfokus for prekenen. Vanligere vil det kanskje være å si noe om budene som uttrykk for Guds kjærlighet og vilje. I Salmenes bok blir loven ofte lovprist i store vendinger, ikke minst i salme 119: *"Dine forskrifter er min lyst og min glede..."* (v 16) For oss er det kanskje en litt fremmed tanke å skulle feire loven. Det er det ikke for jødene. Tvert imot har den jødiske kalender en egen festdag for dette, *simchat tora*, som feires den siste dagen av Løvhyttefesten. Selv om kristen fromhet ikke primært er en lov-fromhet, kan vi likevel lære noe av GTs glede over og taknemlighet for loven.

Hvis en enkelt del av denne søndagens prekantekst skal understrekes spesielt, er det mest nærliggende å velge v.1-3. Innledningsformelen, *Gud talte alle disse ord*; har stor betydning. Dekalogen har direkte adresse til Israel, innledningen gir ikke rom for å diskutere om ordene faktisk var Guds ord. Dermed blir også lydigheten mot loven et spørsmål om lydighet i forhold til Jahve, på et personlig plan. (jeg er Herren *din* Gud) Samtidig er det ikke loven som regulerer alt som har med forholdet mellom Gud og mennesker å gjøre. Nåden er selvsagt ikke en nytestamentlig oppfinnelse, men sterkt tilstedeværende også i den gamle pakt. Hvis vi skulle gjøre et forsøk på å oversette dette til vår sammenheng, vil det innebære at hele vårt liv, inkludert vårt moralske (eller umoralske) liv, har med vårt gudsforhold å gjøre. Men det er ikke *alt* som er å si om vårt gudsforhold. Gud er i sine bud. Men Gud er mer enn sine bud.

Prekenskisser

1. Loven - Guds hjelp på veien
 - budene som autovern - beskyttelse mot kaos
 - budene som veibelysning - en lykt for min fot og et lys på min sti
2. Lov og evangelium
 - lov som lov - Budene er uttrykk for Guds hellige vilje og angår hele vårt liv: Dette er hva Gud vil vi skal gjøre
 - lov som evangelium - Budene er en del av Guds store livsoppholdende gave til sine elskede barn
3. Loven som skriftespeil
 - loven som viser oss hvem vi er
 - loven som leder oss til Kristus

Lykke til!

SJUR ISAKSEN
Universitetslektor, MF

20. søndag etter pinse

28. september 2008

Preiketekst: Joh 9,1-7.35b-38;

1 Mos 9,8[9-11]12-17; Hebr 11,1-4.7-10;

Utsnitt eller forteljing?

Dersom det er dåp denne søndagen, vil eg unna dåpsfølget å få med seg heile historia om den blindfødde. Preiketeksten er eit utsnitt som fungerer for å gje oss Jesus sine ord og handlingar og evangelisten sitt teologiske poeng, men dramatikken rundt Jesus manglar. Me får ikkje med oss korleis underet fører til forvirring og strid om kven Jesus eigentleg er. I ei tid med mange Bibel- og kyrkjeuvante kan ein ikkje rekna med at dette er kjent. Difor kan det vera på sin plass å gje folk forteljinga. For kor kan ein elles høyra forteljingane om Jesus i dag?

Teksten

Heile kapittel 9 er ei samanhengande forteljing. Det startar med ein som var fødd blind og får synet av Jesus, og endar i vers 41 med farisearane som framstår som åndeleg blinde. Det utsnittet som er preiketekst, får med seg førebuinga og den teologiske tolkinga av underet i v 1-5, sjølve underet i v 6-7 og møtet mellom Jesus og mannen i v35-38 der det endelege formålet med underet vert oppfylt: det fører til tru på Jesus.

Vers 2-3: Læresveinane spør om samanhengen mellom synd og sjukdom. Tanken om ein direkte årsakssamheng mellom synd og sjukdom fanst i Israel på Jesu tid. Men Jesus tar avstand frå det.

Teksten gir oss her ein sjanse til å seia at sjukdom ikkje er ei straff for synd og ikkje eit teikn på at Gud er langt vekke. Det er heller ikkje motsett, at den Gud elskar eller som har ei sterk tru får eit lett liv. Sidan både teksten og dåpsliturgien nemner synd, bør predikanten ta opp dette. I samtalen mellom den blindfødde og farisearane er synd eit sentralt tema, der det å vera ein syndar handlar om relasjonen til Gud, difor diskuterte ein om Jesu var ein syndar. Dette poenget bør óg vera med for å understreka at synd i denne samheng ikkje fyrst og fremst er umoralske gjerningar eller det som skadar andre, men det som stenger mellom Gud og oss. Johannesevangeliet gir oss

eit svar på kva synd er i Joh 16,9: "Synda er at dei ikkje trur på meg." Same tanken finst i Joh 8,24: "Eg sa at de skal døy i syndene dykkar. For trur de ikkje at Eg er Han, skal de døy i syndene dykkar." Dette kan balanserast med Joh 1,29.

I vers 3 seier Jesus at "det hende for at Guds gjerningar skulle syna seg på han". Omsorg for den blinde spelar ikkje noko rolle i forteljinga, det er heller ikkje om nokon innleiande dialog med den blinde. Jesus tar initiativet, ser den blinde og smører på augo hans og bed han om å gå til Siloa-dammen. Det er lite fokus på sjølv underet, vekta er på kva det fører til. I den delen som ikkje er preiketekst, vert det klart at Guds gjerning ikkje alltid fører til tru. Tradisjonar, menneskefrykt og fordomar mot Jesus står i vegen og gjer folk åndeleg blinde.

Når Jesus i vers 4 snakkar om "den natt då ingen kan arbeida", viser det truleg til Jesu død og forklarar at det er no han må gjera dei gjerningar som openberrar Gud.

Alle under hjå Johannes er teikn, og vers 5 gir oss saman med vers 39 tolkinga av underet i typiske Johanneiske termer: Jesus er lyset for verda, og dermed den som vinn over mørket. Mørket er både konkret som den blinde sitt mørke, og overført som åndeleg blindskap som ikkje vil sjå, jfr v 38-41.

Vers 6-7: Til dette underet brukar Jesus spytt slik som i undera i Mark 7, 33 og 8,23. Kan det vera eit poeng at det som kjem ut frå Jesu munn gjer sjåande og talande? Jesu ord er nådemiddel. Ved Jesu ord og føresegn og vatn skjer underet, som ein klar parallell til dåpen.

Det er ingen dialog mellom Jesus og den blindfødde før etter at underet er skjedd. Den blindfødde kjem til orde i forteljinga, ikkje som den blinde tiggaren, men som den taleføre, sjåande og truande mannen Jesus har gjort han til. Han både snakkar for seg og erklærer si tru i møte med jødane og farisearane.

I v35-38 vert det endelege formålet med underet vert oppfylt: det fører til tru på Jesus. For evangelisten Johannes er det dette som er poenget med forteljinga: Guds gjerning var blitt synleg på mannen, han hadde fått synet som gåve, nettopp for å vera i stand til å sjå Jesus og koma til tru. Det er tydeleg understreka at trua kjem når han ser Jesus. Orda sjå og tru er knytt saman i Johannesevangeliet, t.d.

i Joh 6,40: "For det vil Far min, at kvar den som ser Sonen og trur på han, skal ha evig liv, og eg skal reisa han opp på den siste dagen."

Dåpstekst

Denne forteljinga vart i oldkyrkja knytt til dåpen. I den tidlege katakombekunsten har ein sju stader funne denne forteljinga brukt som illustrasjon til dåpen. Johannes 9 var og ein av tekstane som vart brukt ved førebuing av dåpskandidatar i den tidlege kyrkja fordi dei fann klare henvisingar til dåpen: Vatnet er sentralt. Sjølv om Jesus si handling med spytt og jord er skildra, vert det understreka i teksten at lækinga skjedde då den blinde vaska seg i Siloa-dammen, og det skjedde på Jesus ord. Og i det at evangelisten tar ein pause i forteljinga for å forklara at Siloa tyder "utsend", eller "ein som har blitt sendt", har ein sett ein klar assosiasjon, ein link mellom vatnet og Jesus, for i Johannesevangeliet er Jesus ofte omtala som "han som er sendt av Faderen" t.d i Joh 5,36b-38. Dessutan vart vatnet frå Siloa-dammen brukt i vass-sermonien under Lauvhyttefesten då Jesus presenterar seg som kjelda til det levande vatnet i Joh 7,37-38.

Kyrkjefedrene har óg bruka teksten om dåp. Tertullian starta sin traktat om dåpen slik: "Dette verket vil omhandla vårt sakrament av vatn som vaskar bort synda av vår opphavlege blindskap og set oss fri til det evige liv." Augustin seier om teksten: "Den blinde mannen står for menneskeætta... ..og om det å vera blind er vantrua, då er opplysinga trua... .. han vaska augene i den dammen som er tolka som 'ein som har blitt sendt'; han vart døypt til Kristus." I det andre århundret fortel Justin i Apologien at dåpshandlinga vart kalla opplysning.

Dåpstale og preike

Korleis kan ein så forkynna denne teksten til ein dåpskyrkjelyd i vår tid?

Kanskje kan ein få til ein liten dåpstale som knyter til preika. Når teksten fortel om Jesus som lyset for verda og om ein blind som fekk sjå, har ein eit høve til å ta opp underet som skjer ved vatn eller symbolikken i dåpslyset som mange bruker ved dåpen. I denne teksten handlar det ikkje om å sjå lyset (det er for abstrakt), men om å sjå Jesus og tru, for det er å vera opplyst og ikkje blind. Det handlar om å

sjå Jesus og tru, det er og målet for dåpsopp-
læringa. Det barnet som er døypt, skal bli ført
til Jesus gjennom bibelforteljingar, songar og
ved å vera ein del av det truande fellesskapet.

Dåpstale, forslag 1: Ut frå S97 nr 93v4: Det
skjer et under i dåpen: Ved Jesus ord og vatn
skjer underet. Og det fører til møte med han
som gjer underet, Jesus.

forslag 2: Jesus er lyset for verda. Han over-
vinn mørket, tar bort det som stenger og set oss
i stand til å sjå og tru.

Forslag til preikedisposisjon:

1. Eit under er vanskeleg å tru, lat oss høyra
kva som skjedde
- Gjenforteljing av kapittel 9.
2. Synd og sjukdom. Synd som stenger
mellom oss og Gud
3. Jesus er den som tar bort det som stenger,
i underet og i vår dåp
4. Underet og vår dåp skjedde for at me skal
sjå Jesus og tru

Salmar

Opning: NoS 98: Kristus er verdens lys. Dåps-
salme: S97 93 (spes.v4) Det skjer et under,

Etter preika: NoS 479 Deg å få skode, eller:
NoS 351: Alltid vil jeg glad bekjenne, jeg er døpt
i Jesus navn. Andre med syn/Jesus verdas lys-
tema: NoS 419 Jesus du er den himmelveg,
NoS 335: O, Jesus åpne du mitt øye. NoS 101:
Å Jesus lat meg ljuset sjå. NoS 349 Lyset
skinner over jord

TORE SKJÆVELAND
Seksjonsleiar for kyrkjefag,
Bjørgvin bispedøme

21. søndag etter pinse

5. oktober 2008

Mark 10,13-16

Dagen

Innafor gjeldande tekstrekker er 21. søndag
etter pinse ein familiesøndag, der tekstane
handlar om ekteskap og samliv og born. Dei tre
tekstane etter andre rekke teiknar eit slags
familieportrett. Først vert den grunnleggjande
relasjonen mellom mann og kvinne etablert
(1 Mos 2,18-24), så vert det ekteskaplege sam-
livet utfalda (Ef 5,25-32) og til sist kjem
mødrene (?) berande med småborna. Det
spørst likevel om dette familieperspektivet
gjev den mest relevante vinklinga på preike-
teksten.

Innafor dei tidlegare tekstrekkeane var Mark
10,13-16 plassert på 1. søndag etter Kristi open-
bering saman ved tekstar som talar om korleis
Jesus gjennom sitt liv, også som barn, vert
openberra som Guds Son.

Innfor dei nye tekstrekkeane som er til
høyring, er Mark 10,13-16 lagt til 3. søndag i
treeiningstida saman med 1 Joh 3,1 ff, som talar
om å vere Guds barn, og 1 Sam 1,9ff om barn-
lause Hanna som etter si bøn får lovnad frå
Gud om ein son.

Dette historiske overblikket viser at ein har
vore på leiting etter ei god innplassering av
Mark 10,13-16, og at predikanten ikkje skal føle
seg for bunden av det familieperspektivet som
gjeldande ordning legg opp til.

Teksten

Avsnittet høyrer med til kjernestoffet i
evangelia og finst med litt ulik ordlyd også i
Matt 19,13-15 og Luk 18,15-17 og er vidare tema-
tisk i slekt med ord som Matt 18,1ff og Joh 3,3.
Markus og Matteus knyter avsnittet til Jesu tale
om ekteskap og skilsmisse. Evangelia knyter
ikkje denne teksten direkte til dåpen, slik det
frå gamalt av har vore gjort i den kyrkjelege
tradisjonen.

Borna vi høyrer om, kan ikkje vere så gamle
sidan dei vert borne til Jesus. Det var ein skikk
i Israel at born vart velsigna av husfaren ved
handspålegging, dette kunne gjerne hende i
samband med kveldsmåltidet om sabbaten
eller på festdagar. Slik sett spring denne hand-
linga ut av ein jødisk tradisjon. Det som er

verd å leggje merke til, er disiplane sin reaksjon. Tydelegvis ser dei på denne rolla i høve til borna som lite relevant for Jesus. Jesus burde gjere andre prioriteringar. Han hadde større siktemål enn det å velsigne småborn. Bak disiplane sin reaksjon ligg nok eit syn på barnet som mindre viktig i religiøs samanheng. Først når barnet hadde fåttføresetnader for det, ville det få opplæring i lova, og med moden alder ville det stå ansvarleg for eit liv i samsvar med lova. Med gode gjerningar ville ein gjere seg fortent til eit liv i Guds komande verd. Med eit slikt syn på kva som var kjernen i det religiøse liv, er det forståeleg at disiplane var negative til å bruke opp Jesus si tid på borna.

Jesus sin reaksjon vert forklara med verbet aganakteo, som likesom i Luk 13,14 må bety å verte forarga. Gjennom denne forarging syner Jesus ei heilt anna haldning til borna enn den jødiske tradisjon. Den same haldinga kjem til uttrykk når dei fattige vert prisa sæle, Luk 6,20, eller når dei som slit, vert tilbodne kvile, Matt 11,28. Det som er lite og svakt, vert løfta opp og gjeve verdi.

Når Jesus seier: "For Guds rike høyrer slike til", så er det verd å reflektere over kven ton toiououton - slike - refererer til. Det er neppe berre dei borna som Jesus faktisk hadde i fanget, det er neppe berre andre born i same alder, men alle som i sinn og haldning er som desse, uansett alder. Slik omfattar utsegna alle som kjenner seg som små, som fattige, ja, som elendige, hjelpelause og fortapte. Dei som kjenner trong til å rope til Gud som sin Abba og Far (Gal 4,6).

Så vert også Jesus sitt blikk retta mot den vaksne. Den rette omvendning, det er å finne attende til barnet sin posisjon i høve til Gud (Matt 18,3). "Menneske ser i borna framtidige vaksne, Jesus ser i dei vaksne det tapte barnet" (Sitat frå Walter Grundmann). Sentralt i Jesus si utsegn står verbet dechomai - ta imot. Det typiske for det vesle barnet er at det må det må ta imot alt. Det kan ikkje produsere noko sjølv. Slik må den kristne ta imot Guds rike. At barnet skulle vere utan synd eller vere uskuldig, er ikkje ei relevant problemstilling i denne teksten. Her dreiar det seg om born i alle aldrar som vert inviterte til å ta imot alt det den himmelske Far har å gje. Dermed er kanskje den mest relevante bakgrunnsfor-

teljing for denne teksten den bortkomne sonen som vender heim til far og får ta imot kjærleik og glede frå han (Luk 15,11ff) .

Preika

Mark 10,13-15 er ein av dei aller mest leste bibeltekstar i Den norske kyrkja i og med at denne tekstlesinga er ein del av dåpsliturgien. For mange vil det derfor vere nærliggjande å tale tematiske om dåpen denne søndagen - og med ein viss tilknytning til bibelteksten. For meg er det ikkje så naturleg. Teksten er nemleg opphavleg ingen dåpstekst. Lat oss sjå på eit par eldre preiker:

Per Lønning: De små er de store. Akademisk gudsteneste 15. jan 1967. Lønning si preike har som fokus å svare på spørsmålet: Kva er det som er så stort med dei små? Lønning understrekar at "dette med barnets uskyld er veritabelt vås", som både motseier erfaring, psykologisk innsikt og kyrkja si arvesyndslære. Det som gjer barnet spesielt, er eine og åleine at barnet er lite og avhengig av å ta imot hjelp. Barnedåpen talar eit tydeleg språk om dette og synleggjer at Guds rike vert rekt oss som ei gåve, som kan takast i mot i tru.

Arne Fjellbu: Barnets kirke. Preike ved bispeordinasjon 13. januar 1946. Denne preika talte inn i den situasjonen Norge var i rett etter krigen. Fjellbu stiller opp mot kvarandre på den eine sida dei mange verdstrike som ein har prøvd å bygge opp med vold og makt, og på hi sida det Guds rike der barnet er det største. Situasjonen etter krigen viste at rike etablert på makt og vold, har si korte tid, men det rike som vert bygd på det mottakande barnesinn, består inntil verdens ende under Jesu lovnad. Og Den norske kyrkja skal vere barnet si kyrkje og fremje varige samfunnsbyggjande verdiar inn i det norske samfunnet. Barnedåpen gjev eit ansvar for det norske folk.

Th. Freihow: Forældres ansvar. I Prækener, Kristiania 1921. Dette er ei preike som legg vekt på dei første orda i tekstavsnittet: "Dei bar småborn til Jesus for at han skulle røre ved dei". Kva vil det i dag seie å bere born til Jesus? Det vil seie å bere dei til dåpen, dei vil seie å be for dei og å gje dei trusopplæring. Dette er primært far og mor sitt ansvar, og det er ei avgjerande viktig oppgåve, for det er nettopp barnesjela som er mest skikka til å ta imot

Guds rike. Derfor har barnet ei einestående trusevne.

Desse preikeeksempla rører ved nokre sentrale problemstillingar i teksten. Mange folk kan tenkje at når Guds rike tilhøyrer borna, så er det ikkje naudsynt å gjere noko ekstra og bere dei fram for Jesus. I bibelteksten vert det resonnert motsett. Det er fordi borna har rett på Guds rike og er i stand til å ta imot Guds rike, at borna må få realisert denne retten. Dei må bringast til Jesus slik at han kan gje dei det Guds rike som tilhøyrer dei. Denne Guds gåve gjennom Jesus Kristus på den eine sida og det mottakande barn på hi sida, er grunnlaget for kyrkja si trusopplæring. Ja, meir enn det. Det er basis for heile Den norske kyrkja. Sett inn i denne samanhengen må ein også denne dagen kunne snakke om dåpen og den følgjande trusopplæringa.

Men preika bør like mykje kunne ha eit fokus på dei vaksne som på barnet, og her er den tilknytning som framlegget til nye tekstrekker gjer til 1 Joh 3,1ff konstruktiv. Den vaksne kristne kan ikkje oppnå noko større enn dette, å leve som eit Guds barn. Dette er ingen degradering. Det er tvert om ei forfremming til den høgste grad. "Mine kjære, no er vi Guds born, og det er enno ikkje openberra kva vi skal bli. Vi veit at når han openberrar seg, skal vi bli like han, for vi skal sjå han som han er".

Etter dette vil eg kunne gjere framlegg om følgjande struktur for preika:

- Vi bringar borna til Jesus
- Jesus bringar Guds rike til borna
- Ein kristen er alltid eit Guds barn

Dagens illustrasjonar

Følgjande to opplevingar kan vere til ettertanke for preika:

- Etter ei gudsteneste kom ein mann til meg og spurde: Kva meiner Jesus eigentleg når han seier: "Den som gjer seg sjølv liten som dette barnet, han er den største i himmelriket". Kva er det med barnet som er så eksemplarisk? Ei kvar preike på denne søndagen burde gje eit klårt svar på dette spørsmålet.
- For mange år sidan var eg som student invitert til å preike i gudstenesta i ei kyrkje ved Oslofjorden. Teksten var Mark 10,13-16. Medan eg stod på preikestolen var det ei

gruppe på 7-8 gutar i 5-årsalderen som kappsprang frå inngangsdøra og opp til altarringen, frå altarringen og attende til døra osv. Sikkert til kyrkjelyden sin store irritasjon. Og eg for min del prøvde å overdøve bråket frå borna med å rope ut Jesus sine ord: Lat småborna kome til meg Er det slik at Den norske kyrkja i teorien er barnet si kyrkje, men at kyrkjelyden i praksis likevel ofte er reservert for dei vaksne og det vaksne sinnelag?

GEIR SØREBØ
Prost, Ytre Sogn

Høsttakkefest*Prekentekest: Luk 11,3**Lesetekster: 5Mos 26,1-11 og 2Kor 9,6-10***Preludium**

Høsttakkefesten er en gudstjeneste der hele menigheten kan aktiviseres, og alle sansene tas i bruk for å takke og lovprise Gud. Om noen gudstjeneste i året kan få et liturgisk særpreg, burde det være høsttakkefesten. Dagen bør feires (og markedsføres) som familiegudstjeneste i alle menigheter.

Prekentekest i år er Lukas 11,3 - "Gi oss hver dag vårt daglige brød." Vanligvis er bidragene i Luthersk Kirketidende ment som tekstgjennomgang, men denne gangen ønsker jeg i stedet å lage en gudstjenesteskisse der hele gudstjenesten er en preken, og der prekentekest, når gudstjenesten har kommet så langt, i stedet for å bli en utleggelse av teksten, nettopp kan bli stående som det den er - menighetens bønn: "Gi oss hver dag vårt daglige brød." Det snarere styrker enn svekker forkynnelsen av dagens tekst.

En gudstjeneste av den typen som jeg vil skissere her trenger en godt forberedt stab, og den må ha noe rom for improvisasjon underveis.

Prosesjonen

Gudstjenesten denne dagen må begynne med en prosesjon, helst av barn, men gjerne også ungdommer (konfirmanter) og gjerne også voksne. Slik blir prosesjonen noe som uttrykker at hele menigheten er sammen om inngangen. Foruten prosesjonskors og alterlysene skal det bæres inn Bibel og alterbok, alterblomster og kurver med frukt og grønnsaker, samt kalk, disk, vin og brød. I tillegg til alt dette vil jeg foreslå at det bæres inn mange mugger med vann (nok til hele menigheten) og engangsbeger.

Korset skal selvsagt gå fremst i prosesjonen, deretter alterlysene, så Bibel og alterbok, så alterblomstene. Dette skal bæres opp i koret og fram til alteret der presten tar imot og setter tingene på sin rette plass.

Kurvene med frukt og grønnsaker, samt kalk, disk, vin, brød, vannmugger og engangsbeger skal bæres inn i kirken, men bør settes ned på bord i midtskipet. Dette skal tas i bruk senere.

Til prosesjonssalme foreslår jeg nummer 105 i Salmer '97 "Så pynter vi vårt hus til fest."

Inngangsort

Her bør gudstjenesten presenteres kort så hele menigheten kan innstille seg på at denne gudstjenesten blir en feiring der alt som skjer skal preke til oss. Det er ikke en utelukkelse av prekenen, men en integrering av forkynnelsen i det vi gjør sammen og hører i løpet av gudstjenestens gang.

Etter inngangsortene vil jeg anbefale at gudstjenesten fortsetter med åpningsordene og dåpsåminnelsen etter ordningen for Familiemessen. Her integreres syndbekjennelse med lovsangen og takken som skal være en grunn tone i høsttakkefesten. Det er viktig at dette leddet blir innøvd godt, og her har kantor/organisten en viktig oppgave fram mot gudstjenesten, nemlig å øve inn denne veksel sangen med en gruppe ministranter.

Etter dette leddet følger Gloria - og jeg vil anbefale at det brukes alminnelig serie på Gloria for ikke å fremmedgjøre menigheten for mye.

Kollektbønn

Jeg vil også her anbefale at det brukes kollektbønnen fra Familiemessen og ikke kollektbønnen for høsttakkefesten. Grunnen til dette er at gudstjenesten her skal gjøre et poeng ut av vannet, og kollektbønnen i Familiemessen knytter sitt budskap til vannet og frelsen i dåpen.

Umiddelbart i forlengelsen av kollektbønnen vil jeg at prosesjonskorpset, som gjerne kan være tolv personer etter tallet på disiplene, deler ut engangsbegre og skjenker vann til utdeling til menigheten. Mens denne utdelingen pågår opplyser liturgen om at alle skal vente med å drikke til de har fått nærmere beskjed.

Alt etter som størrelsen på menigheten er, og hvor lang tid dette vil ta, kan det vurderes om det skal spilles litt på orgelet for å dempe annen støy og uro.

Når alle har fått vann fortsetter liturgen med å si:

L: "I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. Og jorden var øde og tom, det var mørke over det store dyp, og Guds Ånd svevet

over vannene. - Kjære menighet! Gud skapte verden ved Ånd og vann. La oss smake på kilden til livet.”

K: Alle tar deretter en liten slurk av vannet.

L: ”Jesus sa: Sannelig, sannelig det sier jeg dere! Uten at dere blir født av vann og Ånd kan dere ikke komme inn i Guds rike. Kjære menighet! Gud frelste oss til å leve et nytt liv for Han da vi ble født på ny i dåpen. La oss leve nær Han som er frelsens kilde, og smake på kilden til livet.”

K: Alle tar deretter en liten slurk av vannet.

L: ”Likesom regnet og snøen faller ned fra himmelen og ikke vender tilbake dit, men vannet jorden og får den til å bære og gro, så den gir såkorn til såmannen og brød til den som eter, slik skal mitt ord være, det som går ut av min munn. Det skal ikke vende tomt tilbake til meg, men det skal gjøre det jeg vil, og ha framgang med alt som jeg sender det til. Kjære menighet! Mennesket lever ikke bare av brød, men av hvert ord som går ut av Guds munn. Men også brødet er en gave fra Gud, slik regnet vannet jorden og gir liv til alt som vokser og gror. Når vi hører Herrens ord, og når vi spiser vårt daglige brød er det alt sammen en kilde til liv. La oss smake på kilden til livet.”

K: Alle drikker opp resten av vannet.

Tekstlesing / drama

Teksten fra Det gamle testamente bør dramatiseres denne søndagen parallelt med at en voksen leser teksten rolig og tydelig.

Dramatiseringen skal være enkel. Noen fra prosjesjonskorpset skal bære fram kurvene med frukt og grønnsaker opp til alteret i rolig tempo, og når teksten kommer til setningen - ”Der skal du gå til presten som gjør tjeneste på den tiden, og si:” - så skal kurvbærerne si i kor: ”Jeg vitner i dag for Herren din Gud at jeg er kommet inn i det landet som Herren med ed lovt våre fedre at han ville gi oss.” - Når disse ordene uttales i koret knyttes det også en dypere mening til ordene om det landet som Gud hadde lovt fedrene. Kirkekoret er vår utsikt til løftets land.

Presten tar imot kurvene og setter de ned på og rundt alteret, mens tekstleseren fortsetter å lese teksten ferdig. Kurvbærerne blir stående foran alteret til lesningen er over.

Salme

Mens kurvbærerne står foran alteret, snur de seg mot menigheten og tar hverandre i hendene, og liturgen oppfordrer alle i menigheten til det samme. Så synges nummer 106 i Salmer '97 ”Vi er et folk på vandring.”

Tekstlesing / offer

Tekstlesingen fra epistelteksten skjer på vanlig vis, men mens menigheten står kommer noen ned fra koret med tomme offerkurver for å samle inn dagens kollekt. Her kan orgelet gjerne spille mens offeret pågår.

Dette er liturgisk sett ikke offerets plass, men det lar seg motivere av episteltekstens budskap om å gi og dele. Å ofre penger er et såmannsarbeid som skal høste velsignelse, ifølge dagens episteltekst. I tillegg skal det bæres fram brød og vin under offertoriet som gir dette offeret sin rette plass når den tid kommer.

Tekstlesningen og offeret avsluttes med en kort preken (fem til ti setninger) av presten om hvordan menigheten nå har handlet på ordet og sådd det som skal høstes inn til velsignelse for andre. Deretter avslutter presten med takkekollekt for offeret.

Salme

Her foreslår jeg at det synges nummer 714 i Norsk Salmebok ”Intet er vårt.”

Preken

Som nevnt innledningsvis skal denne gudstjenesten aktivere og gjennom liturgien selv bli en preken. Derfor vil jeg at prekenen skal bestå av to korte elementer. For det første skal teksten leses. For det andre skal presten motivere og bygge bro over til trosbekjennelsen og forbønnen. Dette skal gjøres svært kortfattet, maks 3 minutter. Dette bør skje fra lesepulten.

Trosbekjennelsen

Forbønnen

Forbønnen blir viktig i denne gudstjenesten. Her skal takken og gleden over Guds godhet øses ut i lovprisning. Her bør ulike aktører i menigheten engasjeres så mange tar del i bønnene. Forbønnen kan ha mange ledd, men

et hovedpoeng er at dagens pretekst blir menighetens felles bønnesvar: "Gi oss hver dag vårt daglige brød." På denne måten bør hvert ledd avsluttes i kor.

Jeg vil ikke utbrodere nærmere her hvordan forbønnen skal utformes, men dette er det kreative elementet i gudstjenesten som det må brukes tid på å utforme. Om det er stab, eller ungdommer, eller menighetsråd, eller barnelag som skal utforme dette, får menigheten selv finne ut av, men det bør skje under kyndig liturgisk veiledning der i hvert fall presten er med for å rettlede.

Et siste innspill til forbønnen er at deler av de kurvene med frukt som er båret opp til alteret, tas med ned i skipet og for hver gang menigheten har bedt "Gi oss hver dag vårt daglige brød," så får noen i menigheten utdelt frukt. På slutten av forbønnen kan de kurvene som er båret ned, være tomme. Her kan en ikke regne med at alle får frukt, og det kan bli et budskap med mange underliggende budskap. De som mottar frukten, blir et uttrykk for å være de privilegerte, og det blir igjen et kall til å dele, eller de mottar frukten som representanter for fellesskapet og som et budskap om at Gud gir til sin menighet.

Offertoriet / salme

Her foreslår jeg at salme 108 i Salmer '97 brukes "Vi til ditt altarbord ber fram." Og under dette bæres kalk og disk, brød og vin fram til alteret.

Jeg anbefaler at liturgien for Familiemesse også blir brukt under nattverden. Her lyder offertoriebønnen godt når det heter: "Gode Gud, du har skapt jorda. Du gir liv til alt som lever. Vi ber deg: La regnet falle og solen skinne, så korn og druer kan vokse og ved våre henders arbeid bli til brød og vin."

Distribusjon / salmer

Menigheten bør ha tid til å knele under nattverden, men det kan godt være kontinuerlig nattverd. Knelingen understreker også budskapet fra GT-teksten der det står at de skulle legge ned avlingen for Herren, og "du skal bøye deg og tilbe ham."

Salmer under nattverddistribusjonen kan være nummer 633 i Norsk Salmebok "Som korn fra vide åker" eller nummer 710 "Vi

rekker våre hender frem." Nummer 102 i Salmer '97 kan også anbefales.

Takkekollekt for nattverden

Salme

Til slutningssalme foreslår jeg nummer 716 i Norsk Salmebok "Gud du er rik." Menigheten skal kjenne at dette er sant når gudstjenesten er over. Gud er rik, og vi er rike!

Velsignelsen

Utgang

Det må være utgangsprosasjon også, og mens grønnsakene kanskje skal få stå igjen oppe i koret, kan resten av frukten bæres ned og ut i våpenhuset, der de som ikke fikk frukt under forbønnen kan få noe på vei ut. Alternativt kan det settes fram frukt under påfølgende kirkekaffe.

Postludium

Høsttakkefesten skal skje innenfor rammen av godkjente liturgier. Jeg har pekt på Familiemessen som mal for denne dagen. I tillegg til de som har tatt aktiv del i selve gudstjenesten bør noen også få ansvar for å pynte kirken med høstens farger. Naturen kan flyttes inn i kirken, med løv og lyng og mose, sopp og bær. Rognebær og kongler kan gjøre mye av seg som pynt. Dette er en dag som skal styrke troen gjennom sansene, og jeg har forsøk å vise hvordan dette kan komme til uttrykk på en skapende måte. Vi skal kjenne at Gud hører vår bønn når vi ber: "Gi oss hver dag vårt daglige brød."

Til slutt: La høsttakkefesten ha klar retning til Faderen i form av takkoffer og lovsang, og et mottagende perspektiv om at all god og fullkommen gave kommer fra Gud. En fare ved høsttakkefesten, dersom retningene blir utydelige, er at høsttakkefesten kan se ut som en fruktbarhetskult der vi takker for livet, for maten, for gleden, for solen, for kua osv. uten at adressen blir klar. Det er til Faderen vi ber: "Gi oss hver dag vårt daglige brød," og det er Faderen vi takker for det daglige brød.

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Borg bispedømme

Borg bispedømmeråd har foretatt følgende tilsetninger:

- Svein Hunnestad som sokneprest i Follo prosti med tjenestested Skoklefall sogn.
- Maria Lersch som vikarprest i Sarpsborg prosti med tjenestested Berg sogn.

Vi har mottatt bekreftelse på at begge tar imot stillingene.

SØKERE

Nidaros bispedømme

Følgende har søkt embetet som prost i Nærøy prosti i Nidaros bispedømme. Det er 1 søker til embetet.

Theimann, Brit Karin, sokneprest i Orkdal prosti (Hemne, Heim, Vinje og Snillfjord), Kyrksæterøra, f. 1955

Nidaros bispedømme

Følgende har søkt embetet som prost i Senja prosti i Nord-Hålogaland bispedømme. Det er 1 søker til embetet.

Skollevoll, Sigurd, residerende kapellan i Sørreisa prestegjeld, Brøstadbotn, f. 1958

LEDIGE STILLINGER

Hamar bispedømme

Embetet som prost i Vinger og Odal prosti i Hamar bispedømme er ledig fra 1. november 2008.

Prosten leder prestetjenesten i prostiet, bistår biskopen i dennes embetsutøvelse, gjør selv tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter, og utfører for øvrig de gjøremål som ligger til prosteembete.

Det stilles krav om erfaring i personalbehandling, lederkompetanse og administrativ kompetanse, evne til samarbeid og vilje til å virkeliggjøre de folkekirkelige målsettinger i Hamar bispedømme.

Prostiet omfatter de 10 soknene i kommunene Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal med henholdsvis 6300, 16000, 5100 og 7700 innbyggere. Det er 13 kirker i prostiet, som betjenes av 10 prester. I tillegg kommer en fengselsprest i Kongsvinger kretsfengsel, en halv midlertidig stilling som fengselsprest i Bruvoll fengsel og en sykehusprest som er tilsatt ved Sykehuset Innlandet HF. Det er kateket og diakon i Kongsvinger. I fellesrådene er til sammen tilsatt 35 personer i 28,9 årsverk.

Prosten gjør menighetstjeneste i Vinger og har kontor ved Vinger kirkekontor i Kongsvinger, sammen med 3 sokneprester, to kantorer, diakon, kateket, menighetssekretær og kirkeverge. Prosten har saksbehandler i 40% stilling.

Den som blir utnevnt, må rette seg etter tjenesteordning for proster. Vedkommende må finne seg i eventuelle endringer i gjøremål og arbeidsdistriktets utstrekning samt endringer i regler for pensjon og aldersgrense.

Til embetet hører bolig med boplikt. Boligen ligger i Nygata 26 i Kongsvinger. Den er fra 1954 og er ombygget og modernisert, med en bruksflate på 210 kvm. og dobbel garasje. Hagen er på ca. 1,5 mål. Den som blir utnevnt, må finne seg i de bestemmelser som måtte bli truffet om leie og bruk og eventuelt flytting av bosted.

Søkerne må opplyse om de behersker begge målformer. Målformen i prostiet er bokmål.

Lønnstrinn 67-73. Herfra går vanlig pensjonsinnskudd.

Kvinner oppfordres til å søke.

Søknad med CV, vitnemål, attester og opplysninger om referanser sendes tjenestevei til Kultur- og kirkedepartementet, Postboks 8030 Dep., 0030 Oslo.

Søknadsfristen er 26. september 2008.

Nærmere opplysninger er å finne på bispedømmets hjemmeside www.kirken.no/hamar og ved henvendelse til fungerende prost i Vinger og Odal, tel. 62886680 eller Hamar bispedømmekontor, tel. 62550350.

Agder og Telemark bispedømme

Stillingen som kapellan i Arendal prosti med Øyestad sokn som tjenestested og Hisøy sokn som utvidet tjenestedistrikt er ledig.

Øyestad menighet har som visjon å være en menighet for alle som bor i soknet og uttrykker det slik: "Vi ønsker å være en åpen kirke der alle som vil kan komme inn og oppleve at her hører de hjemme. Gudstjenesten er menighetens "pulsslag". Vi er opptatt av at menighetens fellesskap og enhet synliggjøres gjennom menighetens gudstjenesteliv."

Øyestad menighet utgjør ett sokn. I tillegg til menighetsrådet er det opprettet et menighetsutvalg for hver av de tre kirkene i soknet. Prestegjeldet ligger vest for Arendal sentrum og er en del av Arendal kommune. Folketallet i soknet ligger på ca. 9000. Det er korte avstander og gode veiforbindelser innen soknet. E 18 går gjennom soknet. Øyestad byr på vakker og variert natur for rekreasjon og friluftsliv med holmer og skjær og skogs- og jordbrukslandskap. En særlig attraksjon er Nidelva.

Øyestad er et viktig vekstområde for Arendal kommune vest med blant annet boligbygging.

Det er tre kirker i soknet: **Bjørbekk kirke** fra 1884 er hovedkirken. En kirkestue bygget under galleriet benyttes til kirkekaffe, møter og konfirmantsamlinger. **Øyestad gamle kirke** ligger på Rykene og er en flott middelalderkirke fra ca. år 1250. **Engene kirke** ligger på Nedenes og er fra 1849. Alle kirkene er godt vedlikeholdt.

Ny tjenesteordning for prester er innført i soknet. Dette innebærer samarbeid med Hisøy sokn. Kapellanen vil gå inn i en turnus sammen med soknepresten i Øyestad og soknepresten på Hisøy med tjenesteuke hver tredje uke. Enkelte gudstjenester vil også bli lagt til Hisøy.

Fra 1. september vil det bli felles kontorer for Øyestad og Hisøy sokn i et nytt menighets-senter som bygges på Nedenes. Her blir det svært gode kontorforhold og store muligheter for et allsidig menighetsbyggende arbeid.

Arendal kirkelige fellesråd med prosten som ansvarlig kirkebokfører prøver ut en ordning med sentral kirkebokføring i kirkekontoret i Arendal rådhus. Presten er ansvarlig lokalt for attester m.m.. Det er etablert meget gode IT-tjenester for alle preste- og menighetskontorene i prostiet.

Øyestad menighet betjenes av sokneprest og kapellan. Det er to organister med hovedorganist i 80 % stilling og biorganist i 20 % stilling. Menigheten har menighetssekretær i 40 % stilling. Det er kirketjenere og klokkere i mindre stillinger ved hver av kirkene. Kirketjeneren ved hovedkirken har en 50 % stilling. Menigheten har for tiden en prosjektstilling i 50 % lønnet blant annet gjennom givertjeneste. Stillingen er rettet inn mot ungdom, familiearbeide og familiegudstjenester.

Øyestad menighet har en 50 % kateketstilling sammen med Hisøy menighet. Noe av denne stillingen går inn i trosopplæringsprosjektet "Lær dem å lede". Dette er et lederutviklingsprogram som tilbud til alle konfirmanter i Arendal prosti etter konfirmanttiden.

Menigheten driver en heldagsbarnehage med plass til 18 barn.

KFUK/M og NSF driver noe speiderarbeid i menigheten, og det er også en forening knyttet opp til KFUK/M som har ulike former for møter i Kirkestua i Bjorbekk kirke.

Det er 5 bedehus som er i jevnlig bruk. Særlig Nedenes bedehus, tilsluttet Normisjon, driver et omfattende arbeid. Menigheten har en spesiell samarbeidsavtale med NMS om et misjonsprosjekt i Kamerun.

Det er 5 barneskoler og 2 ungdomsskoler innen soknet. Samarbeidet med skolene er godt og har muligheter i seg til å utvides. Konfirmantkullene ligger på mellom 80-90 ungdommer. Kapellanen har sammen med soknepresten og kateketen hovedansvaret for konfirmantundervisningen.

Øyestad har to institusjoner for eldre hvor prestene holder andakter annen hver uke.

Det er flere større byggefelt innen soknets grenser.

Som stab er vi opptatt av å ha et godt samarbeide både innad og med alle frivillige medarbeidere i menigheten. Vi ønsker i fellesskap å løse de oppgavene og utfordringene vi får på en best mulig måte.

Vi ønsker derfor en prest med gode samarbeidsevner og som er opptatt av å bruke de mulighetene som vår folkekirke gir oss. Vi ønsker en prest som kan være med å gi vår menighet en åpen og inkluderende profil.

Arendal kommune stiller bolig til disposisjon for kapellanen. Dette er en enebolig i kjede i en

nytt boligprosjekt, Engene alle, nær Engene kirke. Boligen er under oppføring og vil være innflyttingsklar tidlig i 2009. Den er på 126-130 kvadratmeter på to plan. Første etasje inneholder gang, bad, åpen kjøkken-/stueløsning med trapp til 2. etasje og et soverom/arbeidsrom. Andre etasje har bad, to soverom og stor loftsstue med bod. Det er carport med sportsbod ved inngangen. Boligen ligger solrikt til med fin utsikt fra stue og loftsstue mot øst og syd. Detaljerte opplysninger om boligen med planløsning og prospekt for hele boligområdet finnes på Block Watnes hjemmesider under Engene- Nedenes.

Det er kort gangavstand til offentlig kommunikasjon.

Den som blir tilsatt må rette seg etter:

- Endringer i tjenesteordning for menighetsprester og regler om lønnsforhold for geistlige tjenestemenn.

- Alle avgjørelser som måtte bli tatt i forhold til tjeneste og tjenestested.

- Stillingen er lønnet i stillingskode 0922 kapellan lønnstrinn 50 - 64

Lønns plasseringen er avhengig av kvalifikasjoner, ansiennitet m.m.

Pensjonsinnskudd. Til lønnen kommer regulativmessige godtgjøringer og skyssgodtgjøring etter statens regulativ.

Kvinner oppfordres til å søke.

Det benyttes bokmål. Søker må bekrefte at han/hun behersker begge målføre.

Det blir stilt særlig krav til samlivsform i tråd med Arbeidsmiljøloven §13.3.3

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til prost Sissel Hasleholm, tlf. 37013580/91343845

Soknepresten i Øyestad 37013377/47241943 eller Agder og Telemark bispedømmekontor tlf. 38105120

Søknad med CV, referanser, kopi av vitnemål, attester og skjema for standardopplysninger ved søknad på prestestillinger i Agder og Telemark, må være sendt til Agder og Telemark bispedømmeråd, Postboks 208, 4662 Kristiansand, innen 12.09.2008. Skjemaet ligger på www.kirken.no/agder under fagområde/personal, eller fås ved henvendelse til bispedømmekontoret.

Agder og Telemark bispedømme

Stilling som sokneprest i Lister prosti i Agder og Telemark bispedømme, med Lyngdal, Austad og Kvås sokn som tjenestested.

Det er ledig stilling som sokneprest i Lister prosti med Lyngdal kommune som tjenestested, og Lyngdal og Hægebostad kommuner som tjenesteområde. Lyngdal kommune har 7500 innbyggere og Hægebostad 1600 innbyggere. Lyngdal sokn omfatter 2/3 av befolkningen.

Det er fem kirker i tjenesteområdet som alle er bygd i løpet av 1800-tallet: Eiken og Hægebostad kirker ligger i Hægebostad kommune. Kvås, Austad og Lyngdal kirker ligger i Lyngdal kommune. I tillegg er det et kapell, Korshamn kapell som ble bygd i 1906.

I Lyngdal kirke er det gudstjenester hver søndag, de andre kirkene har tilnærmet to gudstjenester i måneden.

Nynorsk er målformen i Eiken kyrkje. I de andre kirkene og kapellet er det bokmål.

Soknepresten har sitt hovedarbeidsområde i Lyngdal kommune og blir sokneprest i Lyngdal, Austad og Kvås sokn. Soknepresten sitter i menighetsrådene i Kvås og Lyngdal, mens kapellanen i Lyngdal sitter i Austad menighetsråd og har et spesielt ansvar for dette soknet. Det arbeides for et tettere samarbeid mellom disse tre soknene.

I tjenesteområdet er det tre prester; soknepresten i Hægebostad, soknepresten i Lyngdal og kapellanen i Lyngdal. Det er nært tjenestesamarbeid mellom prestene som blant annet omfatter gudstjenester og tjenesteuker. Tjenesteukene omfatter hele tjenesteområdet.

Kapellanen har et spesielt ansvar for konfirmantundervisningen og ungdomsarbeidet. Lyngdal menighet har også tilsatt barne- og ungdomsarbeider.

Lyngdal kommune er i god vekst med mange ulike fritids/kultur-tilbud for alle aldersgrupper.

Kommunen har god barnehagedekning med både private og offentlige barnehager. Det er fire barneskoler og to ungdomsskoler. I tillegg er det en privat kristen barne- og ungdomsskole. Det er to videregående skoler i kommunen. Den ene er privat og drives av Indremisjonsforbundet. Lyngdal har et stort, nytt bo- og omsorgssenter hvor soknepresten jevnlig har andakter i turnus med diakonen og de

andre menighetene i byen.

Det er et tjenlig kirkekontor i Lyngdal sentrum. Her er kontorplass for sokneprest, kapellan, soknediakon, kantor, barne- og ungdomsarbeider, daglig leder, kontorfullmektig og kirkesjef.

Lyngdal menighet har mange frivillige medarbeidere.

Det arbeides med planer for utvidelse av Lyngdal kirke slik at den kan bli mer funksjonell. Kirken er en korskirke med to galleri og 1200 sitteplasser,

Lyngdal menighet har en visjon om at det i våre fellesskap legges til rette for

- at de som er med får utvikle seg og vokse som kristne
- at nye får lyst til å delta

Høyt prioritert er videreutvikling av

- de kristne fellesskap: gudstjenester, cellegrupper, bibelgrupper og temakvelder
- barne- og ungdomsarbeidet
- det felleskirkelige samarbeidet
- samarbeidet mellom kirke og bedehus

Menigheten ønsker en sokneprest som

- er en inspirerende leder og engasjert forkynner
- er samarbeidsorientert
- kommuniserer godt med ansatte og frivillige medarbeidere
- deltar med/i ledertrening og utrusting av medarbeidere
- blir aktivt med i arbeidet for utvidelse av Lyngdal kirke
- blir en pådriver i arbeidet med å virkeliggjøre vår visjon

Egnethet i forhold til dette vil bli vektlagt.

Tjenesteområdet ligger sentralt i Lister prosti. Prosten leder prestetjenesten i prostiet og innkaller prestene til samlinger for faglig utvikling, åndelig fellesskap, orientering og drøfting. Soknepresten går inn i samarbeidet om beredskapsvakt med de andre prestene i prostiet, ca fire uker i året.

Det følger tjenestebolig med stillingen.

Presteboligen, bygd i 1840 og fredet, ligger like ved Lyngdal kirke. Den har en grunnflate på 220 m². Boligen ble sist pusset opp i 2006 og er i meget god stand. Den inneholder

kjøkken, fire stuer, tre soverom, to bad, vaske-rom, loftsstue og skråkammers, garasje og ved-bod.

Forpakter av prestegården bor i en side-bygning til hovedhuset.

Den som blir tilsatt må finne seg i :

- Endringer i tjenesteordning for menighets-prester og regler om lønnsforhold for geist-lige tjenestemenn.
- Alle avgjørelser som måtte bli tatt med hensyn til tjenesten og tjenesteområde.

Kvinner oppfordres til å søke.

Søker må bekrefte at han/hun behersker begge målføre.

Det blir stilt særlig krav til samlivsform i tråd med Arbeidsmiljøloven §13.3.3

Stillingen lønnes som sokneprest, kode 0930, lønnstrinn 53-68.

Pensjonsinnskudd. Godtgjørelser etter gjeld-ende satser.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fåes ved henvendelse til Agder og Telemark bispedømmekontor tlf. 38105120 eller eller prosten i Lister tlf. 91637160 eller 38328120.

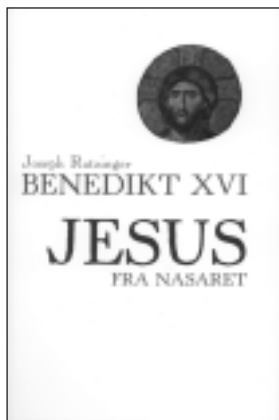
Søknad med CV, referanser, kopi av vitnemål, attester og skjema for standardopplysninger ved søknad på prestestillinger i Agder og Telemark, må være sendt til Agder og Telemark bispedømmeråd, Postboks 208, 4662 Kristian-sand, innen 12.09.2008. Skjemaet ligger på www.kirken.no/agder under fagområde/personal, eller fås ved henvendelse til bispedømme-kontoret.

* Videreutdanning innen sjelesorg? *

For utlysning av nye PKU-kurs, se www.mf.no

NB: Søknadsfrist 15. september 2008

Nå i billigutgave!

Joseph Ratzinger - Pave Benedikt XVI

JESUS FRA NASARET

Fra dåpen i Jordan
til forklarelsen på berget

"Kristusfromheten gjør sterkt inntrykk på meg. Paven trer meg i møte som en mann som er glad i Jesus." (Professor Oskar Skarsaune til VL)

Kr 198,-

Sykehuset Innlandet HF
Divisjon Elverum-Hamar

HAMAR har en flott og sentral beliggenhet ved Mjøsa. Kort avstand til hovedstaden, Gardermoen og fjellene. Flotte turområder, gode skoletilbud og et meget aktivt og variert kulturliv.

Sykehuset Innlandet Hamar har 4 kirurgiske poster og 2 medisinske, med overvåkning og intensiv avdeling samt radiologisk og klinisk kjemisk avdeling i tillegg til en rekke poliklinikker.

Sykehusprest – Hamar

Sak 156/08

Sykehuset har ledig 50 % vikariat i tidsrommet 01.10.2008 – 31.12.2011, da vår nåværende prest har forskningspermisjon.

Ansvar og oppgaver:

- Ansvar for stedlig prestetjeneste på Hamar
- Forkynnelse og kirkelige handlinger
- Sjelesorg og samtalegrupper
- Veiledning og undervisning av personale
- Deltagelse i tverrfaglig forum
- Funksjon som en del av palliativt team

Stillingen hører administrativt under avd.sjef medisinsk avdeling.
Presten er under kirkelig tilsyn av Hamars biskop.

Vi ønsker:

- Prest med pastoralklinisk utdanning eller vilje til å gjennomføre denne, med erfaring fra liknende arbeidsområde eller annen relevant videreutdanning.
- Person som kan arbeide selvstendig og i team med andre faggrupper
- Erfaring eller tilleggstudanning innenfor sykehusrelaterte forhold er en fordel. Personlig egnethet vektlegges.

Vi tilbyr:

- Interessante og utfordrende arbeidsforhold
- Godt tverrfaglig miljø
- Deltakelse i fellesskap og faglig utviklingsarbeide med prestetjenesten i Sykehuset Innlandet.

Lønn etter avtale.

Kontaktperson: Avdelingssjef Håvard Kydland, tlf. 62 53 75 83 eller e-post: havard.kydland@sykehuset-innlandet.no eller Susanne Sønderbo, tlf. 98 21 26 69.

Ansettelse, lønns- og arbeidsvilkår iht. gjeldende lover, overenskomster og reglement.

Søknadsfrist: 18. september 2008.

Søknad og attester sendes: Sykehuset Innlandet HF, Personalavdelingen, 2326 Hamar.

HELSE SØR-ØST

CICERO IT

Karsten Isachsen

GLEDENS GUD

Denne boka handler om gleden. Ikke bare om store og små gleder, men om gleden. Om gledens kilder, gledens uttrykk og gledens formidlere.

Her er små andaktsstubber, prekener, mini-portretter, visdomsord og uhøytidlige alvorsord. På kjent Karsten Isachsen-vis reflekterer han over livet, deler med oss av sin livsvisdom, øser villig og raust av andres og gir oss en tydelig retning for hvor gleden er å finne.

Kr 398,-

"Det er ikke mye jeg har grepet eller forstått. Men jeg er grepet, og føler meg forstått av Jesus. Nå håper jeg at du, når du leser, får oppleve et glimt av ham."

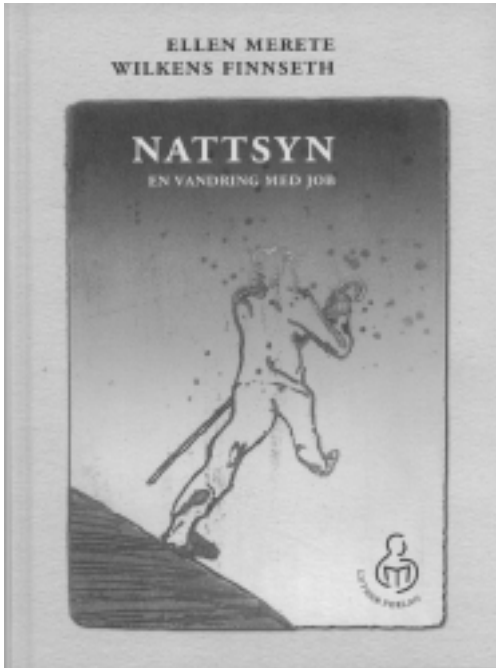
Karsten Isachsen

Nyhet!

Ellen Merete Wilkens Finnseth

NATTSYN

En vandring med Job

Kr 198,-

“Nattsyn har et anstrøk av sjelesorg, slik sjelesorg på sitt beste består nettopp i medvandring. Den er poetsisk og gir vakre ord til denne sjelelige smerten som er så forferdelig vanskelig å forstå... Finnseth tar ikke på seg å forstå lidelsen. Hun nøyer seg med å forstå den lidende - og kanskje er det nok. Det som er sikkert, er at det er vakkert. Vakkert slik en tørstende i ørkenen, synes en oase er vakker, vakker slik en lidende som gjenkjenner sin lidelse I Job synes hans harde ord er vakre. Som hun sier; døden er et rop, livet en berøring.”

Kjell Richard von Wachenfeldt

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, professor Harald Hegstad, prost Jan otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-postadresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 525,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 650,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr. 500,- +mva
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 900,- +mva
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1500,- +mva
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1500,- +mva
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 2500,- +mva
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 4000,- +mva

ISSN 0332-5431

